sub mēsa catelli vel exigua alticq delicias illa rū fragmēta dimittat? Nā inferior qdez ꝓsideratio q̄ nobis ꝓpatimur eorū respectu qs nouim⁹ delitiose viuētes in h̄ secło infirme adhuc aīe ē nec oino tal⁹ mihi placz affectō in aīa spūali. Lōgi⁹ enī posit⁹ ē a iudicio vitatis: q̄ btificat qs velut miserrimos lugere debuerat: ⁊ se miserū reputat nō sane ꝓsensu iudicij ꝗ affectiōis sensu q̄ nō sit sicut illi: q̄ id magis optare debuerāt: vt oēs eēnt sicē ipe. Hoc tm̄ solū tali i cogitatōe laudabile ē si miseriā ipam quā reputat p amore siue timore dei patienē ferre deliberat: ⁊ cū pietate q̄dam
ps.16. dicit deo: ppē vba labiorū tuorū ego custodiui vias duras. Et h̄ qdē cogitatio inchoātū ē: tāq̄ lac puulorū. At vo cū iam pficere cepit aīa ⁊ affectōe secū iudiciū rōnis: oia p culdubio detrimētū faciet: et q̄si stercora arbitrat⁹: lugebit cū ppha sup eos qui ample xati sunt stercora. Ipe vo sctā q̄dam hūilitq̄ suphia nec vniuersa despiciet: et magna i altitudine ani collocat⁹ non beatū dicet populū cui hec sunt: ꝗ miserū plane: beatū vo cui⁹ dnīs de⁹ ei⁹. Ueru dū hic ita sui ꝓpatiōe miserē illis: inueniet vtiq̄ qm̄ ꝓpatōe sui q̄ꝗ miserēat si suspexerit ad celestes diuitias et delectationes i dextra dnī vsq̄ i finez. Unde fit vt q̄ pus d̄ inferiori irriguo lachrymas fungens
Ro.8. plāgebat dicēs: qm̄ ppē te mortificamur tota die: iā de supiori abūdātiores emittat fle
ps.119. t⁹ dicēs heu mihi q̄ incolat⁹ me⁹ plōgat⁹ ē

Epistola beati Bernardi in sermonem sequentem

Hugoni militi

xpi: ⁊ mgro militie xpi: bernard⁹ clareuallis solo noie abbas: bonū certamē certare. Bel⁹ ⁊ scdo ⁊ ktio (ni fallor) peristi a me Hugo charissime vt tibi tuisq̄ ꝓmilitonib⁹ scribere exhortationis ꝗmonē ⁊ adūsus hostile tyrannidē q̄ lanceā nō liceret: stilū vibrat ē: asserēs vob nō puū fore adiutoriū: si qs armis nō possū krīs aiare. Bistuli sane aliq̄d tu: nō q̄ ꝓtēnēda videret petitio: ꝗ ne leuis p̄cepsq̄ culparetur assensio si q̄ melius melior implere sufficeret presumere impitus: ⁊ res ad modū ncēria p me min⁹ forte cōmoda redderet. Uerū videns me lōga satis huiuscemodi expectatiōe frustratū: ne iā magis nolle q̄ nō posse viderer tandē ego qdē qd potui feci: lector iudicz an sat⁹ feci. Quāq̄ ⁊ si cui forte aut mīme placeat aut nō sufficiat nō tm̄ interest mea: q̄ tue p meo sape nō defui voluntati.

Explicit epistola

Incipit sermo exhortatori⁹ beati Bernardi abbatis Clareuallen. ad milites templi Capitulū i

Duum militie

gen⁹ ortū nup audiū in krīs: ⁊ i illa regiōe quā oli i carne pīs visitauit oriēs ex alto: vt vñ tūc i fortitudie manus sue tenebrarū p̄ncipes exturbauit: inde ⁊ mō iporū satellites filios diffidētie i manu fortiū suorū dissipatos extermiet: faciēs etiā nūc redēptōez pleb sue: ⁊ rursuz erigēs cornu salutis nob in domo dauid pueri sui. Nouū inq̄ militie gen⁹ ⁊ seculis iexptū: q̄ gemino pr̄ ꝓflictu: atz ifatigabilit decertat tū aduersus carnē ⁊ sanguinē: tū ꝗ spiritalia nequitie i celestib⁹. Et qdē solis vbi virib⁹ corpis corpeo fortit hosti resistit: id qdē ego tā nō iudico mirū: q̄ nec rarū existimo. Sed ⁊ qm̄ aī ꝗtute vitijs siue demonijs bellū indicit: ne h̄ qdē mirabile: ⁊ si laudabile dixerim cū plen⁹ monachis cernat mūd⁹. Leteruū cū vt q̄ hō suo qsq̄ gladio potent accingit suo cingulo nobilit insignit: qs hoc nō estimet omni āmiratiōe dignissimū: qd adeo liqt eē insolitū? Impauid⁹ pfecto miles ⁊ oi ex pte securus: q̄ vt corp⁹ ferro sic aīm fidei lorica induitur: Atq̄ nimiū munitus armis: nec demonē timet nec hoiem. Nec vo mortē formidat q̄ mori desiderat. Quid ei vel viuēs vel moriēs metuat: cui viuere xpus ē: ⁊ mori lucrū? Stat qdē fident: liberēq̄ p xpo: ꝗ magis cupit dissolui ⁊ eē cū xpo: h̄ ei melius. Securi igit pcedite milites ⁊ intrepidio aīo inimicos crucis xpi ppellite: certi q̄ neq̄ mors neq̄ vita potent vos separare a caritate dei q̄ est in xpo iesu: illud sane vobiscū in oi pcło replicātes: siue viuim⁹ siue morimur dnī sumus. Quā gloriosi reuertunt victores de prelio: q̄ bti moriunt martyres in plio. Gaude fortis athleta si viuis ⁊ vincis in dno: ꝗ magis exulta ⁊ gliare si moreris, ⁊ iūgeris dno. Uita qdē fructuosa ⁊ victoria gliosa: ꝗ vtriq̄ mors sacra iure ponit. Nā ⁊ si bti qui in dno moriunt non multo magis q̄ pro domino moriuntur. Et qdē siue in lecto siue bello qs morit: pciosa erit sine dubio in cōspectu dni mors sctōrū ei⁹. Leteruū in bello tāto pfecto preciosior q̄to ⁊ gliosior. O vita secura vbi pura ꝓscia. O inq̄ vita secura vbi absq̄ formidine mors expectat: imo adoptat cū dulcedie ⁊ excipit cū deuotiōe. O vere sctā et tuta militia atz a duplici illo piculo prius libera: q̄ id hoim gen⁹ solet frequēter piclita

ri: vbi dũtaxat xp̃s ñ ē cã militãdi. Quotiẽs nãq; cõgrederis tu q̃ militã militas secula/ rẽ in corpe: te vo i aia aut forte occidaris ab illo ⁊ i corpe pit ⁊ i aia. Ex cordis nẽpe affe/ ctu nõ belli euẽtu pensat vel piculũ vl' victo ria xpiani. Si bona fuerit cã pugnãtis pug/ ne exit' mal' esse nõ poterit: sicut nec bonus iudicabit finis: vbi cã nõ bona ⁊ intẽtio nõ recta pcesserit. Si in volũtate alter occidẽ di te poti' occidi ꝓtigerit: morieris hõicida. Qõ si ꝓuales ⁊ voluntate supandi vel iudi/ cãdi forte occidis hoiem viuis hõicida. Nõ ãt expedit siue mortuo siue viuo siue victo/ ri siue victo esse homicidã. Infelix victoria q̃ supas hoiem: succumbis vitio. Et ira tibi aut superbia dñante: frustra gliaris de hoie supato. Est tñ q̃ nec vlciscẽdi zelo: nec vicẽ di typo: ꝑ tñ euadẽdi remedio inficit hoiez ꝑ ne hãc q̃dẽ bonã dixeri victoriã. cũ ꝑ duo bus malis in corpe q̃ in aia mori leuius sit: nõ aũt q: corpus occidit etiã aia mort: sed anima que peccauerit ipa mortet.

De militia seculari Ca.II.

Vis igit finis fruct' ve sectãris hui' nõ dico mi litie ꝑ malit'e: si ⁊ occiso: letaliter pecca: ⁊ occisus eternaliter perit. Eniuero vt vbis vtar apli: ⁊ q̃ arat i spe dz arare: ⁊ qui triturat i spe fruct' pcipiẽdi. Quis q̃ o mili/ tes h tã stupẽd' error: q̃s furor: h tã nõ ferẽ/ dus: tãtis suptib' aclaborib' militare: stipẽ/ dijs vo nõnullis nisi aut mortis aut crimis? Opitis eq̃s sericis: ⁊ pẽdulos nescio q̃s pã/ niculos loricis supiuduitis: depingitis ha/ stas clipeos ⁊ sellas: frena ⁊ calcaria auro ⁊ argento gẽmisq; circũornatis ⁊ cũ tãta pom pa pudẽdo furore ⁊ ipudẽti stupore ad mor tẽ pperatis. Militaria sunt hec isignia: an muliebria poti' ornamẽta? Nũq̃d forte ho/ stilis mucro reuerebit auro: gẽmis pcet seri ca penetrare nõ potit. Deniq; qõ ipi sepius certiusq; expimi: tria eẽ ncẽria plianti: vt scz strẽnu' idustriusq; miles ⁊ circũspect' sit ad se tuãdũ ⁊ expedit' ad discurrendũ: ⁊ pm/ pt' ad feriẽdũ. Vos p ꝓriũ oculo guamẽ ritu feineo comã nutritis: lõgis ac pfusis ca misijs ppa vob vestigia obuoluitis: delica/ tas ac teneras man' ãplis ⁊ circũfluẽtib' ma nicis sepelitis. Sup h oia ē qõ armari magis terret cã illa nimiruz satis leuis ac friuola: q̃ vicz tal' psumit ⁊ tã picl'osa militia. Nõ sane mit vos aliud bella mouet litesq; suscitat: ni/ si irrõnabilis iracũdie mot' aut iamis glie ap petit': aut trene q̃liscũq; possessiõis cupidi tas: talib' certe ex caus: neq; occidere neq; occũbere tutum est.

De noua militia Ca.III.

Vt vero christi milites securi pcliant pelia dñi sui: nequaq̃ metuẽtes aut de ho stiũ cede petũ: aut de sua nece piculũ: q̃nq̃/ dẽ mors p xpo vel ferẽda vel inferẽda: ⁊ ni/ hil habeat crimis: ⁊ plũnũ glie mereat. Hic q̃ppe xpo inde xp̃s acq̃rit: q̃ nimiu ⁊ liben/ ter accipit hostis mortẽ p vltiõe: ⁊ libentius p̃bet seip̃m militi p solatiõe. Miles mq̃ xpi secur' interemit: interit securior. Sibi p stat cũ vicerit: christo cũ interemit. Nõ eni sine cã gladiũ portat. Dei etem̃ minister est ad vindictã malefactoru: laudẽ vero bonorum Sane cũ occidit malefactorẽ nõ homicida: ꝑ vt ita dixerim malitia ⁊ plane xpi vindex in his q̃ male agũt: ⁊ defẽsor xpianoru repu/ tat. Cũ aũt occidit ipe: non pisse ꝑ puenisse cognoscit. Mors ergo quã irrogat christi ē lucu quã excipit suũ. In morte pagani xpi/ anus glat q: xp̃s glificat. In morte xpiani regis liberalitas aperit: cũ miles remunerã d' educit. Pdoro sup illo: Letabit iust' cũ viderit vindictã: de illo dicet hõ: si vtiq; es fructus iusto: vtiq; es deus iudicãs eos in terra. Nõ em̃ vel pagani necãdi eẽt: si quõ alit possent a nimia infestatiõe seu oppssiõe fidelũ cohiberi. Nũc autẽ melt' est vt occi/ dant q̃ certe relinquat xpiga pctõru sup sortẽ iustoru: ne forte extẽdant iusti ad iniqtatem man' suas. Quid em̃? Si pcutere in gladio oino nephas nõ ē xpiano: cur ergo pcosal/ uatoris ꝓtentos fore suis stipẽdijs militib' indixit: ⁊ nõ potius oẽm militiã indixit. Si autẽ qõ verũ est omib' fas est ad hociplum dũtaxat diuinit' ordinatis: nec aliõ sane q̃/ q̃ melt' pfessis: q̃bus queso poti' q̃ quorũ manib' ⁊ viribꝰ vrbs fortitudinis nre syon p nro oim munimine retinet vt depulsis di uine trãsgressorib' legis: secura ingrediatur ges iusta custodiẽs veritatẽ? Secure pnde dissipentur gentes que bella volũt ⁊ abscin/ dant qui nos conturbant: et disperdantur de ciuitate domini omnes operantes iniqui tatem: qui repositas in hierosolimis xpiani populi inestimabiles diuitias tollere gesti/ unt: sãcta polluere: et hereditate possidere sanctuariũ dei. Exerat gladi' vtero fidelũ in ceruices inimicoru: ad destruendã omnez altitudinẽ extollentẽ se aduersus sciẽtiã dei quẽ est christianoru fides: ne qũ dicant gen/ tes vbi est deus eoru. Quib' expulsis reuer

1.Cor.9.

ps.57.

tet ipe in hereditate domũq; sua: de q̃ irat?
Mat.23. in euãgelio: ecce inq̃t relinquet vob|domus
vra deserta ⁊ q̃ ꝓphetã ita cõquerit: relicq̃ do
mũ meã dimisi hereditatez meã: implebitq;
illud ꝓpheticũ. Redemit dñs pplm suũ ⁊ li
berauit eũ: ⁊ venient ⁊ exultabũt i mõte syon
⁊ gaudebũt de bõis dñi Letare hierlm: ⁊ co
gnosce iã tps visitatiõis tue. Gaudete ⁊ lau
date simul deserta hierlm: q; ꝓsolat? est dñs
populũ suum: redemit hierlm: parauit dñs
brachiũ suũ sctm in oculis oim gentiũ. Vir/
go israel corrueras: ⁊ nõ erat q̃ subleuaret te
Surge iaz excutere de puluere virgo capti/
ua filia syon. Surge inq̃q; ⁊ sta in excelso: et
vide iocũditate q̃ venit tibi a deo tuo. Non
vocaberis vltra derelicta: ⁊ terra tua nõ vo
cabit ampli? desolata: q; cõplacuit dño i te
et terra tua ihabitabit. Leua i circuitu ocu
los tuos ⁊ vide: oẽs isti cõgregati sũt: vene
rũt tibi. Hoc tibi auxiliũ missum de sctõ. Di
no p istos tibi iã iamq; illa psoluit antiq̃ p/
Esa.60. missio. Ponã te in suphiã seculoꝝ gaudium
in generatiõe ⁊ generationẽ: ⁊ suges lac gen
tiũ: ⁊ mãmilla regũ lactaberis Et itẽ. Sicut
mater ꝓsolatur filios suos: ita ⁊ ego consola
bor vos: ⁊ i hierusalẽ ꝓsolabimi. Vides ne
q̃q; crebra veteꝝ attestatione noua approba
tur militia: ⁊ q̃ sicut audiuim? sic vidim? in
ciuitate dñi virtutũ? Bũmõ sane spũalib? nõ
p̃iudicet sensib? lr̃alis interp̃tatio: q̃ min?. s.
sperem? in eternũ: q̃cq̃d huic tpi significan/
do ex ꝓphetaꝝ vocib? vsurpam?: ne per id
q̃d cernit euanescat q̃d credit: ⁊ spei copias
iminuat penuria rei: p̃sentiũq; attestatio sit
euacuatio futuroꝝ. Alioq̃n terrene ciuitatis
tpalis glia nõ destruit celestia bõa ꝗ astruit:
si tamen ista minime dubitam? illi? tenere fi
guram: que in celis est mater nostra.

De conuersatione militum templi

Capitulũ quartum

Sed iam ad imi
tationẽ seu ad cõfusionẽ nr̃oꝝ mi
litũ nõ plane deo ꝗ diabolo mili/
tantiũ dicam? breuit xpi eq̃tũ mores ⁊ vitã
qualit bello domi ve cõuersent: quo palam
fiat q̃tũ ab inuicẽ differãt dei sectq̃q; militia
Primo q̃dẽ vtrolibz disciplina non deest: o/
bedientia neq̃q; ꝓtenit: q; teste scriptura: et
Eccli.22. fili? idiscipl'nat? pibit: ⁊ peccatũ ẽ ariolandi
repugnare: ⁊ q̃si scel? ydolatrie nolle acq̃es/
cere. Iur ⁊ redit ad nutũ ei? q̃ pest. Indu
itur q̃d ille donauerit: nec aliũde vestimen/
tũ seu alimẽtũ p̃sumit. Et i victu ⁊ vestitu
caueꝝ oẽ supfluũ: soli necessitati ꝓsulit Viui
tur plane in cõi iocũda ⁊ sobria ꝓuersatione
Absq; vxorib? ⁊ absq; liberis: ⁊ ne q̃d desit
ex euãgelica pfectõe: absq; oi ꝓprio habitãt
vni? moris i domo vna: solliciti ꝗuare vni/
tatẽ spũs i vinclo pacis. Dicas vniuerse mi
titudinis eẽ cor vnũ/⁊ aiaz vnã: ita q̃sq; non
oino ꝓpriã seq̃ volũtatẽ ꝗ magis obseq̃ sata
git imperanti. Nullo tpe aut ociosi sedent aut
curiosi vagãt: ꝗ sp dũ nõ pcedũt q̃d q̃dẽ ra
ro ꝓtigit: ne ẽtis comedãt panẽ armoꝝ seu
vestimẽtoꝝ: vel scissa resartũt: vel vetusta
reficiũt: vel iordiata cõponũt: ⁊ q̃q; postre/
mo faciẽda mgr̃i volũtas cõis indicit neces/
sitas. Persona int eos minie accipit: deferẽt
meliori nõ nobiliori. Honore se iuicẽ pueni/
unt alterutꝝ onera portãt: vt sic adipleãt le/
gẽ xp̃i. Verbũ insolẽs: op? iutile: risus imo
derat? : murmur vel tenue siue sursũ neq̃q;
ibi deph̃endit iemendatũ. Scachos et ale/
as detestat: abhorrẽt venatõez: nec ludicra
illa auiũ rapina vt assolet delectãt Mimos
et magos ⁊ fabulatores: scurrilesq; cantile/
nas aut ludoꝝ spectacula: tanq̃q; vanitates
et insanias falsas respuũt ⁊ abhominant. Ca
pillos tõdẽt: sciẽtes iuxta aplm ⁊ ignomini/ 1. Cor.11.
am viro si comã nutrierit. Nunq̃q; cõpti: ra/
ro loti: magis ãt neglecto crine hispidi: pul/
uere fedi: lorica caumate fusci. Porro iminẽ
te bello int? fide foris ferro nõ auro se muni/
unt q̃ten? armati ⁊ nõ onerati hostib? metũ
incutiãt: nõ ꝓuocẽt auaritiã. Eq̃s hr̃e cupi/
unt fortes ⁊ veloces: nõ tm̃ coloratos aut fa
leratos: pugnã q̃ppe nõ pompã: victoriã ꝗ nõ
glriam cogitãtes: ⁊ studẽtes magis esse formi
dini q̃q; ãmiratiõi. Deinde nõ turbulenti aut
impetuosi ⁊ q̃si ex leuitate p̃cipites: ꝗ ꝓsulte
atq; cũ oi cautela ⁊ puidẽtia seipos ordinã/
tes ⁊ disponẽtes i acie iuxta q̃d de pr̃ib? scri
ptũ ẽ. Veri pfecto israelite pcedũt ad bella
pacifici. Ait ꝓo vbi vẽtũ fuerit ad certamen
tũ demuz p̃stina euitate postposita: tanq̃q; si
dicerẽt: nõne q̃ oderũt te dñe oderã et super Ps.138.
inimicos tuos tabescebã: irruunt i aduersa/
rios: hostes velut oues reputant: neq̃q; ⁊ si
paucissimi vel scuã barbarie: vel numerosã
multitudinẽ formidãtes: Nouerũt siquidez
nõ de suis p̃sumere virib?: ꝗ de virtute domi
sabaoth sperare victoriã cui nimiꝝ cõfidunt
iuxta sniam machabei ꝓcludi multos in ma
nus paucoꝝ ⁊ nõ esse differentiã i conspectu
dei celi liberare i mltis ⁊ iii paucis: q; nõ in
multitudie exercit? ẽ victoria belli: ꝗ de celo
fortitudo ẽ. Q̃d frequẽtissime expti sunt ita
vt pleꝝq; q̃si pscut? sit vnus mille: et duo
fugarunt decẽ milia. Ita deniq; miro q̃dam

ac singulari mō cernunt & agnis mitiores et leonib' fortiores: vt pene dubitē ꝗd poti' cē seā appellādos mōachos an milites: nisi q̄ vt ꝗq̄ fortā ꝓgruēt noiari: ꝗb' neutꝝ deesse cognoscit: nec mōachi māsuetudo nec militis fortitudo. De q̄ re ꝗd dicenduz: nisi q̄ a dño factū ē istud & ē mirabile ī oculis nrīs? Tales sibi elegit de'. & collegit a finib' terre ministros ex fortissimis israel: q̄ vere lectū salomonis sepulchꝝ vigilāt fideliterq̄ custodiunt: oēs tenētes gladios ad bella doctissimi.

De Templo Capitulū.V.

Et vero tēplū hierosolimis ī quo piter habitāt antiq̄ & famosissimo illo salomōis impar ꝗdē structura: ꝗ nō inferi' gūa. Siq̄dē vniūsa illi' magnificētia in corruptibilib' auro & argēto: in q̄dratura lapidū & varietate lignoꝝ ꝓtinebat: hui' aūt omis decor & grē venustat' ornat': pia ē habitātiū rligiositas et ornatissima ꝓuersatio. Illud varijs extitit spectādū colorib': ꝗ diuersis ꝓtutib' & sanctis actib' venerandū. Domū ꝗppe dei decet sctitudo: q̄ nō politis marmorib' q̄ ornatis marmorib' delectat: & puras diligit mētes sup auratos parietes. Ornat m̄ hui' q̄ facies tēpli ꝗ armis nō gēmis: & p antiq̄s coronis aureis circūpendentib' clipeis pariet opit' p cādelabris: thuribulis atq̄ vrceolis dom' vndiq̄ frenis: sellis: aclanceis cōiter plane his oib' liq̄do demōstrātib' eodem p domo dei feruere milites zelo: q̄ ipe q̄ndam militū dux vehemētissime inflāmat' armata illa sctissima manu: nō tm̄ ferro ꝗ flagello qd̄ fecerat de resticulis introiuit ī templū: negociantes expulit: nūmularioꝝ effudit es: & cathedras vendētiū colūbas euertit: indignissimū iudicās oīonis domū huiuscemodi forensib' incestari. Tali pinde sui regis pmotus exēplo deuot' exercit' multo sane indignio' lōgeq̄ intollerabilius arbitrās sctā pollui ac infestari fidelib' q̄ mercatorib' incestari: in domo sancta cū equis & armis cōmorat: tanq̄ ab ipa q̄ a ceteris sacris omī infidelitatis spurca & tyrānica rabie ꝓpulsata. ipi in ea die noctuq̄ tā honestis q̄ vtilib' officijs occupant' honorāt certatim dei tēplū sedul' & sinceris obseq̄is: iugi ī eo deuotiōe īmolātes ñ q̄dā veteꝝ ritu pecudū carnes ꝗ ve hostias pacificas frnā dilectōnē: deuotā sbiectōez: volūtariā pauptatē. Hec hierosolimis actitant': & orbis excitat'. Audiūt insule & attendūt ppli de lōge. & ebulliūt ab oriēte in occidentē tanq̄ torrēs inundās glie gentiū: & tanq̄ flumis impet' letificāt ciuitatē dei. Quodq̄ cernūt iocūdius & agit' commodi': paucos admodū in tāta multitudine hoim illo confluere: nisi vtiq̄ sceleratos & impios raptores & sacrilegos: homicidas: piuros: adulteros: de quoꝝ pfectione sicut duplex quoddā ꝓstat puenire bonū: ita duplicat' & gaudiū: q̄ q̄dē tā suos de suo discessu letificat: q̄ illos de aduētu q̄b' subuenire festināt. Prosunt q̄ppe vtrobiq̄ nō solū vtiq̄ istos tuēdo: ꝗ iā etiā illos non opprimendo. Itaq̄ letat' egypt' ī pfectiōe eoꝝ: cuz tm̄ de pfectione eoꝝ nihilomin' letet' mōs syon & exultēt filie iude. Illa q̄dē se de manu eorū: ista magis in manu eorum liberari se merito gloriat'. Illa libenter amittit crudelissimos sui vastatores: ista cuz gaudio suscipit suifidelissimos defēsores: & vnde ista dulcissime cōsolat' inde illa eque saluberrime desolat'. Si xp̄s sic nouit vlcisci in hostes suos vt nō solū de ipis sed p ipos quoq̄ frequēter soleat tanto gloriosius: quāto & potent' triūphare. Iocūde sane & cōmode: vt quos d'uptulit oppugnatores: magis iā ꝓpugnatores habere incipiat: faciatq̄ de hoste militē: qui de saulo quōdam pseculorē fecit paulū predicatorē. Quāobrem nō miror si etiā superna illa curia iuxta testimoniū saluatoris exultat magis sup vno pctōre penitētiā agēte q̄ sup plurimis iustis qui nō indigent penitētia: dū pctōris & maligni tantis pculdubio psit ꝓuersio: quātis & prior nocuerat cōuersio. Salue igit' ciuitas sancta quā ipe sāctificauit sibi tabernaculū suū altissim': quo tanta in te & p te generatio saluaret'. Salue ciuitas regis magni: ex qua noua & iocunda mūdo miracula nullis tpibus defuere abnitio. Salue dña gentiū: princeps puinciarū: priarcharū possessio: ꝓphetaꝝ mater & apostoloꝝ: et initiatrix fidei: gloria ppli xp̄iano rū: quā deus semp a ꝓncipio passus ē oppugnari: vt viris fortib' sicut ꝗtutis ita fores occasio et salutis. Salue era ꝓmissionis que olim fluens lac & mel tuis dūtaxat habitatorib': nūc vniuerso orbi remedia salutis: vite porrigis alimēta. Terra inquā bona & optima: que in fecūdissimo illo sinu tuo ex archa paterni cordis celeste granū suscipiēs: tātas ex supno semine martyrū segetes ꝓtulisti: & nihilominus ex omni reliquo fideliū genere fructū fertilis gleba tricesimū et sexagesimū et cēsimū sup oēm terrā multiplicare asti. Vñ & de magī multitudie dulcedis tue iocūdissime satiati & opulētissime saginati memo-

riã abundãtie suauitatis tue vbicq; eructant quite viderũt ⁊ vsq; ad extremũ terre magnificentiã glie tue loquunt eis q̃ nõ viderũt et enarrant mirabilia q̃ in te sunt. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Gz iã ex his q̃b⁹ affluis delicijs: nos q̃q; pauca ꝓferam⁹ in medium: ad laudez ⁊ gliam nomis tui.

De Bethleem Ca. VI.

Habes anteomnia in refectiõe aniaꝝ sanctarum bethleem domũ panis: in q̃ p̃mũ is q̃ de celo descẽderat pariẽte virgine pãis viu⁹ apparuit. Ostendit p̃ijs ibidẽ iumẽtis p̃sepiũ ⁊ in p̃sepio fenũ de prato virginali quo vel sic cognoscat bos possessorez suũ: ⁊ asin⁹ p̃sepe dñi sui. Omnis q̃ppe caro fenum et omis gl'ia ei⁹ vt flos feni. Porro suuz hõ qz in quo factus est honorẽ nõ intelligendo cõparat⁹ est iumẽtis insipientib⁹: ⁊ similis factus est illis: verbũ panis angelorꝝ factũ est ciba ria iumẽtorꝝ: vt habeat carnis fenũ q̃d ruminet: qui verbi pane vesci penitus dissueuit: quousq; ꝑ hoiem deũ priori reddit⁹ dignitati: ⁊ ex pecore rursus ꝓuersus in hominẽ: cũ paulo dicere possit. Et si cognouimus xp̃m ꝓm carnẽ: ꝑ nunc iã nõ nouim⁹. Q̃d sane nõ arbitror: quẽpiã dicere posse veraciter: nisi qui p̃us cũ petro ex ore veritatis illud item audierit. Verba que ego locut⁹ sum vobis spũs ⁊ vita sunt: caro autẽ nõ ꝓdest quicq;. Alioq̃n qui in verbis xp̃i vitã inuenit: carnẽ iã nõ req̃rit: ⁊ est de nũero beatorꝝ q̃ non viderunt ⁊ crediderũt. Nec eñ opus est vt lactis poculũ nisi vtiq; pualo: vel feni pabulũ iumento. Qui autẽ nõ offendit in verbo ille ꝓfectus est vir: solido plane vesci cibo idoneus: ⁊ licet in sudore vultus sui panẽ verbi comedit absq; offensione. Gz ⁊ secur⁹ ac sine scãdalo loquit omnẽ sapientiã dũtaxat inter ꝓfectos: spũalib⁹ spũalia cõparãs: cũ tamen infantib⁹ siue pecorib⁹ aptus sit: ꝓ captu quidẽ eorꝝ ꝓponere tñmõ iesum xp̃m ⁊ hunc crucifixũ. Un⁹ tamẽ idẽq; cib⁹ ex celestib⁹ pascuis suauiter quidẽ ⁊ ruminat a pecore ⁊ mãducat ab hoie: et viro vires: et p̃uulo tribuit nutrimentum.

Jo. 6

De Nazareth Ca. VII.

Oritur et nazareth que interp̃tat flos: in quo is q̃ natus in bethleem erat tanq; fruct⁹ in flore coalescẽs nutrit⁹ est de⁹ infãs vt floris odor fructus saporẽ p̃cederet ac denarib⁹ ꝓpha ꝓꝝ faucib⁹ se aplꝝ liquor sanctus infunderet: iudeis tenui odore cõtentis gustu solido reficeret xp̃ianos. Senserat tñ hunc florem nathanael q̃ super omnia aromata suaue redoleret: vnde ⁊ aiebat: a nazareth potest aliquid boni esse? ꝑ nequaq; sola cõtentus flagrantia respondentem sibi veni et vide philippũ secur⁹ est. Immo vero mire illius suauitatis admodũ respersione delectatus haustuq; boni odoris factus saporis auidior: odore ipso duce ad fructum vsq; sine mora peuenire curauit: cupiens plenius expiri q̃d tenuiter p̃esenserat: p̃sensq; degustare quod odorauerat absens. Videam⁹ et de olfactu isaac ne forte aliquid q̃d pertineat ad hec ip̃a q̃ in manib⁹ sunt ꝓtenderit. Loquitur de illo scriptura sic. Statimq; vt sensit vestimentorꝝ ei⁹ fragrantiam: haud dubium quin iacob: ecce inquit odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dñs. Vestimẽti fragrantiã sensit sed vestiti p̃sentiã non agnouit: soloq; vestis tanq; floris odore forinsecus delectatus: quasi fruct⁹ interioris dulcedinẽ nõ gustauit: dum et electi filij simul ⁊ sacramẽti fraudat⁹ cognitione remãsit. Quo spectat hoc? Vestimentum ꝓfecto spũs littera est caro verbi. Sed ne nunc quidez iude⁹ in carne verbum in homine sic deitatem: ne sub tegmine littere: sensum peruidet spiritalem: forisq; palpans hedi pellẽ que similitudinẽ maioris hoc est primi et antiqui peccatoris exp̃sserat: ad nudam nõ peuenit veritatem. Non sane in carne peccati ꝑ in multitudine carnis peccati: q̃ pctñ non facere: ꝑ tollere veniebat ea apparuit scz de causa quaz ipse nõ tacuit: vt qui nõ vident videant: et q̃ videt ceci fiant. Hac ergo similitudine deceptus ꝓpha cecus hodie quẽ nescit bñdicit: dũ quẽ lectitat in libris: ignorat et in miraculis: et quem ꝓprijs attrectat manib⁹: ligando flagellando colaphisando: mime tñ vt re surgentẽ intelligit. Si eñ cognouissent: nunquã dñm glorie crucifixissent. Percurram⁹ succincto ꝓmõe ⁊ cetera loca sancta: et si nõ oia: saltẽ aliq̃: quõ que ãmirari ꝓ singl'a nõ suffici⁹: libz vt signiora ⁊ ip̃a breuit r̃cordari

Jo. 1

Geñ. 27

Jo. 9

De monte oliueti et valle iosaphat Capitulũ. VIII.

Ascendit in mõtem oliueti: descendit in vallẽ iosaphat: vt sic diuitias diuine miserico rdie cogites: quaten⁹ horrorez iudicij neq̃q; dissimules: qz ⁊ si in mitis mis atõib⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

suis multus est ad ignoscendũ: iudicia tamẽ
eius nihilomin' abyssus multa: quib' agno
scit valde omino terribilis sup filios hoim
Dauid denicq ḋ montẽ oliueti demonstrat
dicens: hoies ⁊ iumẽta saluabis dñe: quẽad
moduz multiplicasti miam tuã de': etiã iudi
cij vallẽ in eodẽ psalmo cõmemorat dicens.
nõ veniat mihi inquiẽs pes suphie: ⁊ man'
peccatoris nõ moueat me. Cui' ⁊ p̃cipuum
se omino phorrescere fatetur: cuz i alio psal/
ps.118. mo ita loquit orans. Cõfige timore tuo car
nes meas: a iudicijs eñ tuis timui. Super/
bus in hãc vallẽ corruit ⁊ cõquassat: hũilis
descẽdit ⁊ minime piclitat. Superbus excu/
sat peccatũ suũ: humilis accusat: sciẽs quia
de' nõ bis iudicat in idipm: ⁊ q̃ si nosmetip/
sos iudicauerimus: non vtiq̃ iudicabimur.
Pdorro supb' nõ attẽdẽs q̃ horrendum sit
incidere in man' dei viuẽtis: facile prũpit i
verba malicie ad excusandas excusationes
in peccatis. O magna reuera malicia tui te ñ
misereri: ⁊ solum post peccatũ remedium cõ
fessionis a te ipo repellere: ignẽq̃ in sinu tuo
inuoluere poti' q̃ excutere: nec p̃bere aurẽ
Eccli.30. cõsilio sapientis qui ait. Miserere anie tue
placens deo. Pdromde: qui sibi nequam: cui
bonus est? Nunc iudiciũ ẽ mundi: nunc pri/
ceps hui' mundi eijciet foras: hoc est ḋ cor/
de tuo: si te tñ hũiliando ipe dijudicas. Erit
iudiciũ celi qñ ipm vocabit celũ desursuz: ⁊
terra discernere pplm suũ: in q̃ sane timẽdũ
ne pjciaris tu cum ipo ⁊ angelis eius: si tñ
inuẽt' fueris iniudicat'. Alioqn spũalis hõ
q̃ oia dijudicat ipe a nemie iudicabit. Pro/
pter hoc ergo iudiciũ incipit a domo dei: vt
suos q̃s nouit iudex cũ venerit inueniat iudi
catos: ⁊ iã nil de eis habeat iudicare: quãdo
vicz iudicandi sunt hi q̃ in laboze hoim non
sunt: et cum homibus nõ flagellabunt

De iordane Capitulũ. IX.

O Waz leto sinu
iordanis sũscipit xp̃ianos: qui se
xp̃i gloriat cõsecratũ baptismate.
Mentit' plane est syrus ille leprosus: q̃ ne/
nescio q̃s damasci aq̃s aq̃s ptulit israelis cũ
iordanis nri deuot' deo famulat' totiẽs p/
bat' extiterit: siue qñ helye: siue qñ helyseo
siue etiã vt antiq̃us aliq̃d recolã: qñ iosue ⁊
omni' ppl'o simul impetũ mirabili inhibens
siccũ in se trãsitũ pbuit. Denicq ḋ i flumini
bus isto eminẽti': qd̃ ipa sui trinitas sibi q̃/
dã euidẽti pnitia dedicauit? Pdr audit' visus
spũsanct': fili' est ⁊ baptizat'. Merito pin
de ipam ei' xtutẽ quã naaman ille psulente
ppheta sensit in corpe: iubẽte xpo vniuers'
quoq̃ fidelis ppls in anima experit.

De loco caluarie Ca. X

E Xitur etiã vel
iã in caluarie locũ: vbi ver' helye
se' ab insensatis pueris irrisus: ri
suz suis insinuauit eternũ: q̃b' ait. Ecce ego
et pueri mei: q̃s mihi dedit de'. Boni pueri
q̃s p̃ ꝗriũ illoz malignantiũ ad laudẽ exci/
tat psalmista dicẽs. laudate pueri dñm: lau/ ps.112.
date nomẽ dñi: q̃tenꝰ i ore sctoz infãtũ ⁊ la/
ctentiũ pficeret laus: q̃ ex ore defecerat iui/
doz: eoz vtiq̃ de q̃bus q̃rit ita. Filios enu Esa.1.
triui ⁊ exaltaui: ipi aũt spreuerũt me. Ascen/
dit itaq̃ crucẽ calu' nr: mũdo p mũdo expo
sit': ⁊ velata facie ac discoopta frõte purga/
tionẽ pctõ z faciẽs: phrose ⁊ austere mortis
tã nõ erubuit ignominiã: q̃ nec penã exhor/
ruit vt nos opprobrio sempit'no eripet: resti
tueret glie. Nec mir. Quid eñ erubesceret
q̃ ita lauit nos a pctis: non q̃dem vt aq̃ dilu
ens ⁊ retinẽs sordes ꝗ veluti sol'radi' desic/
cãs et retinẽs puritatẽ? Est q̃ppe dei sapia
vbiq̃ attingens ppter mundiciã suam

De sepulchro Ca. XI.

I Nter sãcta ac
desiderabilia loca sepulchz tenz
qdammõ pncipatũ ⁊ deuotionis
pl' nescio q̃a sentit vbi mortu' requieuit: q̃
vbi viuẽs p̃uersat' ẽ. Atq̃ ãpli' mouet ad
pietatẽ mortis q̃ vite recordatio: puto q̃ il/
la austerior: hec dulcior videat: magis q̃ in/
firmitati blandit hũane q̃es dormitionis q̃
labor p̃ũsatiõis: mortis securitas: q̃ vite re/
ctitudo. Vita xp̃i viuẽdi mihi regla extitit:
mors a morte redẽptio. Illa vitaz instruxit:
mortẽ ista destruxit. Vita q̃dẽ laboriosa: sz
mors p̃ciosa: vtraq̃ xo admodũ necessaria
Quid eñ pdesse poꝰat xp̃i siue mors neq̃
viuẽti: siue vita dãnabilit moriẽti? Nunq̃d
denicq̃ aut mors xp̃i etiaz nũc male vsq̃ ad
mortẽ viuẽtes a morte et'na libat: aut mortu
os añ xp̃m sctõs p̃res vite sctitas liberauit.
Sicut scptũ ẽ Quis ẽ hõ q̃ viuit et nõ vide/ ps.88.
bit mortẽ eruet aiaz suã ḋ mãu iferi? Nũc g̃
q: vtq̃ nob pit necariũ erat: et pie viuẽ et
secure mori: et viuẽdo viuẽ docuit: et mortẽ
moriẽdo securã rddidit qñq̃dẽ resurrectur'
occubuit: et spez fec moriẽtib' resurgẽdi Gz
addidit ẽtũ hñficiũ cũ etiã pctã donauit: si/
ue q̃ vtiq̃ cert̃a nõ valebãt. Quid ei q̃ztũ q̃/
dẽ ad verã sũmãq̃ btitudinẽ spectat: q̃tali/
bet vita rectitudo seu longitudo pdesse po/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

terat alli q̃ vel solo origiali pctõ tenereť astri
ctus? Pctm̃ q̃ppe p̃cessit: vt leq̃reť mors:
qd̃ sane si cauisset hõ: morte non gustasset in
eternũ. Peccãdo itaq̃ vitã amisit ⁊ mortez
iuenit: qm̃ q̃dẽ ⁊ de⁹ ita p̃dixerat; ⁊ iustũ p/
fecto erat vt si peccaret hõ moreret. Quid
nãq̃ iusti⁹ poſat q̃ recipe talionẽ? Ecce ita siq̃
dẽ de⁹ aie ẽ: ipa corpis Peccãdo volũtarie
volẽs pdidit viuere: nolẽs pdat ⁊ viuificare
Spõte repulit vitã cũ viuere noluit: nõ va/
leat eã dare cui vel q̃tenus voluerit. Noluit
aia regi a deo: non q̃at regere corp⁹. Si non
paret supiori: iferiori cur supet? Inuenit cõ
ditor suã sibi rebellẽ creaturã: inuenat aiaz
suã sibi rebellẽ pediſſequã. Trãsgressor iuẽ/
tus ẽ hõ diuie legis: iueniat ipe aliã legez in
mẽbris suis repugnantẽ legi mẽtis sue ⁊ ca/
Ro.6. ptiuantẽ se in lege pcti. Porro pctm̃ vt scp/
tũ ẽ sepat int̃ nos ⁊ deuz: sepet pinde etiam
mors int̃ corp⁹ nr̃m ⁊ nos. Nõ potuit diui/
dia deo aia nisi peccãdo. nec corp⁹ ab ipa ni
si moriẽdo. Quid itaq̃ austeri⁹ ptulit in vl/
tione id solũ passa a subdito qd̃ p̃sũp serat in
auctorẽ? Nil pfecto grauentius q̃ vt mors
opata sit mortẽ: spũalis corpalẽ: culpabilis
penalẽ: voluntaria necessariã. Cuz ergo hac
gemia morte fm vtrãq̃ nãm hõ dãnat⁹ fu/
isset: alta q̃dẽ spũali ⁊ volũtaria: alta corpa
li ⁊ ncẽria vtiq̃ deus hõ vna sua corpali ac
voluntaria benigne ⁊ potenter occurrit: illa
q̃ vna sua nr̃am vtrãq̃ dãnauit. Merito q̃
dẽ. Nã ex duab⁹ mortib⁹ nr̃is: cũ alta nobis
in culpe meritũ: altera i pene debitũ reputa
reť: suscipiẽs penã ⁊ nesciẽs culpã: dũ spõte
et tm̃ in corpe moriť ⁊ vita nob ⁊ iusticiã p/
mereť: alioq̃n si corpaliter nõ patereť debi/
tũ nõ soluisset: si nõ volũtarie moereť: meri
tũ mors illa nõ habuisset. Nũc aũt si vt di/
ctũ est mortis meritũ est peccatũ ⁊ pcti debi
tũ mors: xp̃o remittẽte pctm̃ ⁊ moriente pro
pctõrib⁹ pfecto iã nullũ ẽ meritũ: ⁊ solutũ ẽ
debitũ. Cetez vñ scim⁹ q̃ xp̃s possit pecca/
ta dimittere? Hinc pculdubio qz de⁹ ẽ: ⁊ q̃c
q̃d vult põt. Vñ autẽ ⁊ q̃ de⁹ sit? Miracla
phant. Facit q̃ppe opa q̃ nemo alius facere
possit: vt taceã oracula pphetarũ necnon et
paterne vocis testimoniũ elapse celit⁹ ad ip
sum a magnifica gl'ia. Nõ si de⁹ p nob: quis
ꝓtra nos? De⁹ q̃ iustificat: q̃s ẽ q̃ ꝓdẽnet Si
ipe ẽ ⁊ nõ ali⁹ cui q̃tidie ꝓfitemur: dicẽtes ti/
ps.50. bi soli peccaui: q̃s melius imo q̃s ali⁹ remit/
tere p̃t qd̃ in eũ pctm̃ ẽ? Deniq̃ autẽ quõ ip
se nõ põt: q̃ oia põt? Deniq̃. Ego qd̃ in me
delinquiť valeo si volo donare: ⁊ de⁹ nõ q̃/
at i se cõmissa remittere? Si ergo peccata re
mittere ⁊ possit oipotẽs et sol⁹ possit cui soli
peccať: beat⁹ pfecto cui non imputabit ipe
pctm̃. Itaq̃ cognouim⁹ q̃ pctã xp̃s diuini/
tatis sue potẽtia valuit relaxare. Porro iaz
de volũtate q̃s dubitet? Qui em̃ nr̃am ⁊ in
duit carnẽ: et subiit mortẽ: putas suã nob ne
gabit iusticiã? Volũtarie icarnat⁹: volunta/
rie passus: voluntarie crucifix⁹: solũ a nobis
retinebit iusticiã? Qd̃ ergo ex deitate ꝓstat
illũ potuisse: ex hũanitate innotuit ⁊ voluiss/
se. Sed vñ rursũ ꝓfidim⁹ q̃ morte abstulit?
Hinc plane q̃ eã ipe qui nõ meruit pertulit.
Qua em̃ rõne itez exigereť a nob: qd̃ p no
bis ille iã soluit? Qui pcti meritũ tulit suã no
bis donãdo iusticiã: ipe mortis debitum sol
uit: ⁊ reddidit vitã. Sic nãq̃ mortua morte
reuertiť vita: quẽadmodũ ablato pctõ redit
iusticia. Porro moz in christi morte fugať
et christi nobis iusticia imputať. Verũ quõ
mori potuit q̃ deus erat? Qm̃ nimirũ et hõ
erat? Qz quo pacto mors hois illi⁹ p altero
valuit? Quia ⁊ iust⁹ erat. Profecto nãq̃ cũ
hõ esset potuit mori: cũ iust⁹. debuit nõ gra/
tis: Nõ q̃dẽ pctõr mortis sufficit soluere de
bitũ p altero pctõre: cum q̃s q̃q̃s moreť p se.
Qui autẽ mori p se nõ habet: nunq̃ p alio
frustra debet. Quãto sane indigni⁹ moritur
q̃ mortẽ nõ meruerit: tanto is iusti⁹ p q̃ mo/
riť viuit. Qz q̃ iquis iusticia ẽ vt inocẽs mo
riať p ipio? Nõ ẽ iusticia: s mia. Si iusticia
esset: iã non gratis s ex debito moereť. Si
ex debito ipe q̃dẽ moereť: sed is p q̃ more/
reť nõ viueret. At vero si iusticia nõ est: nõ
tamẽ ꝓtra iusticiã est. Alioq̃n ⁊ iustus ⁊ mi/
sericors simul esse nõ posset. Qz ⁊ si iust⁹ nõ
iniuste p peccatore satisfacere valeat: q̃ tam̃
pacto etiã vnus p plurib⁹? Etem̃ satis eẽ vi
deretur ad iusticiã: si vn⁹ vni moriẽs vitã re
stituat. Hinc iam respõdeat apls. Sicut eni Ro.5.
int̃q̃t per vnius delictũ in oẽs hoies in cõdẽ
nationẽ: sic et p vnius iusticiã in omnes ho
mines in iustificationẽ vite. Sicut em̃ p ino
hedientiã vnius hois peccatores constituti
sunt multi: ita p vnius obedientiã iust⁹ con/
stituent multi. Sed forte vnus pluribus iu
sticiã quidẽ restituere potuit: vitam non po
tuit? Per vnũ ait hoiem mors: et p vnũ ho/ Ibi.3
minẽ vita. Sicut em̃ in adã oẽs moriũť: ita
et in christo oẽs viuificabuntur. Quid em̃?
Vn⁹ peccauit: et oẽs tenenť ingcẽti? Unius
peccatum omnib⁹ operatum ẽ mortẽ: et vni
us iusticia: vni⁹ vita restituet? Ita ne dei iu
sticia magis ad cõdẽnãdũ: q̃ ad restauran/
dum valuit? At plus potuit adã in malo: q̃
xp̃s in bono? Ade pctm̃ imputabiť mihi: et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

xpi iusticia nõ ptinebit ad me? Illi⁹ me i obe
diẽtia pdidit: ⁊ hui⁹ obediẽtia nõ ꝓdeuit mi
hi? Qz a de inq̃s delictũ merito oẽs ꝓtrahi/
mus: in q̃ ꝓppe oẽs peccauim⁹: qm̃ cũ pecca
uit in ipo eram⁹: ⁊ ex ei⁹ carne p carnis ꝓcu
piscentiã geniti sum⁹. At q̃ ex deo multo ger
mani⁹ ꝗm spiritũ nascimur q̃z ꝗm carnez ex
adam ꝗm quẽ etiã spũm lõge ante fuimus i
xpo: q̃z ꝗm carnẽ in adã: si tñ ⁊ nos mꝗ illos
nũerare ꝓfidim⁹ ꝏ q̃b⁹ aplꝰ: q̃ elegit nos in/
Epb.1. q̃t in ipo haud dubiũ q̃n pr̃ in filio aũ mũdi
ꝓstitutõem. Qꝝ aũt etiã ex deo nati sunt: te/
stat euãgelista iohes vbi ait. Qui nõ ex san/
Jo.1. guinib⁹ neq̃z ex volũtate carnis neq̃z ex vo/
lũtate viri: ꝗ ex do nati sunt. Ite ipe in eplꝰ
1.Jo.3. Omis q̃ nat⁹ ẽ ex deo ñ peccat: qꝛ generatõ ce
lestis ꝓseruat eũ. Ad carnis traducẽ ais car
nalis testat ꝓcupia: ⁊ pctm̃ qꝏ in carne sen/
tim⁹ manifeste ꝓbat q̃ ꝗm carnem de carne
pctõris descẽdim⁹. Qz em̃ nihilomin⁹ spũat
illa generatio nõ q̃dẽ in carne sentit ꝗ in cor
de: ab his dũtaxat q̃ cũ paulo dicere possũt
1.Cor.2. nos aũt sensum xpi habem⁹ in quo ⁊ eaten⁹
pficisse se sentiũt: vt ⁊ ipi cũ omi fiducia di/
Ro.8. cãt: ipe spũs em̃ testimoniũ reddit spũi nro:
1.Cor.2. q̃ sum⁹ filij dei. Et illud. Nos autẽ nõ spm̃
hui⁹ mundi accepim⁹: ꝗ spiritũ qui ex deo ẽ
vt sciam⁹ que a deo donata sũt nobis. Per
spm̃ ergo qui ex deo est caritas diffusa est in
cordib⁹ nr̃is: sicut ⁊ p carnẽ q̃ est ex adã ma
nat ꝓcupiscentia nr̃is insita mẽbris. Et quõ
ista que a p genitore corpo q̃z descẽdit: nũq̃z
in hac vita mortali a carne recedit: sic ille p/
cedẽs ex patre spũum: ab intentiõe filiorum
dũtaxat pfectoꝝ nunq̃z excidit. Si ergo ex
deo nati ⁊ in christo electi sumus: que nã iu/
sticia est vt plus noceat humana atq̃z terre/
na: q̃z valeat diuina celesti: sq̃z generatio: dei
electõem vincat carnalis successio: ⁊ eterno
eius ꝓposito carnis ꝓscriba: tempaliter tra
ducta ꝓcupiscẽtia? Quinimo si p vnũ homi
nẽ mors: cur nõ multo magis p vnum ⁊ il/
lum hoiez vita? Et si in adam oẽs morimur
cur nõ lõge potẽti⁹ in christo viuificabimur
Deni q̃z nõ sicut delictũ ita ⁊ donũ: nam iu/
dicũ ex vno in cõdemnationẽ: gratia autez
ex multis delictis in iustificatõem Christus
igit ⁊ pctã dimittere potuit cum deus sit: et
mori cũ sit hõ: ⁊ mortis moriẽdo soluere de/
bitũ qꝛ iustus: ⁊ omib⁹ vnus ad iusticiaz vi
tãq̃z sufficere: qm̃q̃dẽ ⁊ pctm̃ ⁊ mors ex vno
in oẽs ꝓcesserit. Qz hoc q̃z necessarie omino
puisuz est q̃ dilata morte homo inter homi/
nes dignatus aliquãdiu ꝓuersari quatenus
crebris ⁊ veris locutionibus ad inuisibilia
excitaret: miris operibus astrueret fidem: re
ctis moriib⁹ iustrueret Ita q̃z in oculis hoim
de⁹ hõ sobrie ⁊ pie cõuersat⁹: vera locutus:
mira operatus: indigna passus: in q̃ iam de/
fuit nobis ad salutẽ? Accedat ⁊ gr̃a remissio
nis pctõꝝ: hoc est vt gratis pctã dimittat: ⁊
opus ꝓfecto nr̃e salutis ꝓsummatũ est. Nõ
autẽ metuendũ q̃ donãdis peccatis aut po/
testas deo aut voluntas passo ⁊ tanta passo
p pctõrib⁹ desit: si tñ solliciti iueniamur di/
gne vt optet ⁊ imitari exẽpla ⁊ venerari mi
racula: doctrine q̃z nõ existimam⁹ increduli
et passionibus nõ ingrati. Ita q̃z totũ nobis
de xpo valuit totũ salutifeꝝ: totũq̃z necessa
rium fuit: nec min⁹ ꝓfuit infirmitas q̃z ⁊ ma
iestas: qꝛ ⁊ si ex deitatis potentia peccati iu/
gum iubẽdo submouit ex carnis tñ infirmi/
tate mortis iura moriẽdo cõcussit. Unõ pul
cre ait aplꝰ. Qꝏ infirmũ est dei: fortⁿ ẽ hoi/ 1.Cor.
bus. Sed ⁊ illa ei⁹ stulticia p quam ei placu
it saluũ facere mundũ: vt mũdi ꝓfutaret sa/
pientiã ꝓfunderet sapiẽtes: q̃ videlicz cũ in
forma dei esset deo eq̃lis: semetipm̃ exinani/
uit formã serui accipiẽs: q̃ diues cũ esset ꝓpt
nos egen⁹ fact⁹ ẽ: de magno pu⁹: de celo hu
milis: infirm⁹ de potente: q̃ esurijt q̃ sitijt q̃
fatigat⁹ est in itinere: ⁊ cetꝝ q̃ passus ẽ volũ/
tarie nõ necessitate. Hec q̃ ipsius quedã stul
ticia nõne fuit nobis via prudẽtie iusticie for
ma: sctitatis exempluz. Ob hoc itẽ aplꝰ: qꝏ 1.Cor.1.
stultũ in q̃t dei sapienti⁹ est hoibus. Qꝏ
ergo a morte: vita ab errore: a peccato gr̃a
liberauit. Et q̃dẽ mors p iusticiã suaz pegit
victoriã: qꝛ iustus exsoluẽdo q̃ nõ rapuit iu/
re oino qꝏ amiserat recepit. Vita ꝏ qꝏ ad
te ptinuit p sapientiã adimpleuit: q̃ nobis vi
te ⁊ discipline documentũ ac speculũ extitit.
Qꝏro gr̃a ex illa vt dictũ est ptãte pctã di/
misit. q̃ oia quecũq̃z voluit fecit. Qꝏ ita
q̃z xpi mors est mee mortis: qꝛ ille mortu⁹ ẽ
vt ego viuerem: q̃ pacto em̃ iam non viuat:
pro quo morit vita? Aut q̃s iam in via mo/
rũ seu rex noticia errare timebit duce sapiẽ/
tia? Aut vñ iam re⁹ tenebit: quẽ absoluit iu
sticia? Vitam q̃dem se ipe phibet in euange Jo.14.
lio: ego sum indens vita. Qꝏro duo sequẽ
tia testat aplꝰ dicẽs. Qui factus est nobis 1.Cor.1.
iusticia ⁊ sapientia a deo patre. Si q̃ lex spi
rit⁹ vite in xpo iesu liberauit nos a lege pec/
cati ⁊ mortis: vt q̃d adhuc morimur ⁊ nõ sta
tim immortalitate vestimur? Sane vt dei vi/
tas impleat. Quia em̃ misericordiaz ⁊ vita
tẽ diligit de⁹: necesse est mori q̃dem hominẽ
q̃ppe qꝏ pdixerat deus: sed a morte tuz re/
surggere: ne obliuiscat de⁹. Ita q̃ mors ⁊ st

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

non ppetuo dñat manet tamē ppter veri/
tatem dei vel ad tps in nob quēadmodum
peccatū etsi iam nō regnat i nro mortali cor/
pore non tñ deest penitus nobis. Proinde
paulus ex pte qdem liberatū se a lege pecca
ti ⁊ mortis gloriat: sed rursum se vtraq; ni/
hilomin⁹ lege aliqua grauari ex parte ⁊que
ritur: siue cū adūsus peccatū miserabilit cla
Ro.7. mat: inuenio aliā legem in mēbris meis ⁊c:
siue cum ingemiscit grauat⁹ haud dubiū qn
lege mortis: redemptionez expectās corpis
Gall.2. sui. Siue itaq; hec siue alia quecūq; in hūc
modū put in talib⁹ in suo quisq; abūdat sen
su ex occasiōe sepulchri christianis sensibus
suggerant: puto q̄ non mediocris dulcedo
deuotiōis infundat comin⁹ intuenti: nec pa
rum pficit cernēdo etiam corpalib⁹ oculis
corpalem locū dñice quietis: ⁊ si quippe iaz
vacuū sacris mēbris: plenū tamen nris ⁊ io/
cundis ad modū sacramentis. Nostris inq;
nris: si tamē taz ardent amplectimur: q̄ in/
Coll.2. dubitant tenem⁹ qd apls ait: Consepulti ei
sum⁹ p baptismū in mortem: vt quō surrexit
christ⁹ a mortuis p gloriā patris: ita ⁊ nos i
nouitate vite ambulem⁹. Si enī complanta
ti facti sum⁹ similitudini mortis eius: simul
et resurrectiōis erim⁹. Quā dulce est pegri/
nis post multā longi itineris fatigationez p⁹
plurima terre maris q; picula: ibi tandē qui/
escē: vbi ⁊ agnoscit suū dñm quieuisse. Pu/
to iam p gaudio non sentiūt vie laborez nec
grauamē reputāt expensarū: sed tanq; labo
ris pmiū cursus ve brauiū assecuti: iuxta scri
pture sniam: gaudent vehement cum inue/
nerint sepulchr. Nec casu vel subito aut ve
luti lubrica popularis furoris opiniōe id taz
celebre nomē sepulchr nactū esse putet: cū
hocipsum tantis retro tpib⁹ esaias tam apte
Esa.11. pdixit: Et erit inqt in die illa radix iesse que
stat in signū pplor ipsum gentes depcabū/
tur: ⁊ erit sepulchr ei⁹ gloriosum. Reuera
ergo impletū cernim⁹ qd legim⁹ pphetatū:
nouū quidē intuenti sed legenti antiquū: vt
sic assit de nouitate iocūditas: vt de vetusta
te nō desit auctoritas. Et de sepulchro ista
sufficiant.

De Bethfage Capitulum XII

Qid de beth=
fage dicā viculo sacerdotū: quaz
pene pteterā: vbi ⁊ pfessiōis sac
mentū: ⁊ sacerdotal misterij mysteriū pti ne
tur. Bethfage qppe dom⁹ bucce interptat.
Ro.10. Scptū est aūt: Prope est vbū in ore tuo ⁊ i
corde tuo. Nō in alterū tñ; ē simul i vtroq;
vbū hre meminer⁹. Et qd vbū in corde pec
catoris opat salutiferā ptritionē: vbū vo in
ore noxiā tollit pfusionē ne impedit necessa/
riā pfessionē. Ait enī scptura: Et ē pudor ad Eccli.4.
ducēs pctm ⁊ ē pudor adducēs gloriā. Bo/
nus pudor ē q̄ peccasse aut certe peccare cō
funderis ⁊ oīs licet hūan⁹ arbit forte absit:
diuinū tanq; hūanū tāto verecūdi⁹ reuererī
spectuz: qnto ⁊ veri⁹ deū q; hoiez cogitas
puriorē tātoq; eū gui⁹ offendi a peccante: q;
pstat longi⁹ ab illo esse oē pctm. Huiuscemo
di pculdubio pudor fugat opprobriuz: pa/
rat gloriā: dū aut pctm oino nō admittit aut
certe admissum ⁊ penitēdo punit ⁊ pfitēdo
expellit: si tñ gloria etiā nra hec est testimo/
niū pscientie nre. Qd si qspiā pfiteri pfundē
tur id q; vnde compūgit talis pudor pctm
adducit ⁊ gloriā de pscietia pdit: qñ malum
qd ex pfundo cordis cōpūctio conat expel
lere pudor inept⁹ obstruso labior ostio non
pmittit exire: cū eum exēplo dauid dicē po/
tius oportet: ⁊ labia mea non phibebo dñe Ps.39.
tu scisti. Qui ⁊ seipsum redarguēs puto sup
hoium stulto ⁊ irrōnabili pudore: qñ tacui Ps.31.
inqt inueterauerūt ossa mea. Uñ ⁊ optat osti
um poni circūstātie labijs suis: vt oris ianu/ Ps.140.
am ⁊ apire pfessionē: ⁊ defensiōi claudē no/
rit. Benicq; ⁊ apte hocipm orās petit a dño
sciens q; pfessio ⁊ magnificentia opus eius.
Et q̄ videlicz nraz maliciā ⁊ q̄ eque diuine
bonitatis ⁊ vtutis magnificentiā minime ta
cemus magnū quidem gemie pfessionis bo/
nū: sed dei est donuz. Ait itaq;: Non decli/ Ubi.3
nes cor meū in vba malicie ad excusādas ex
cusationes in peccatis. Quāobrem mistros
verbi sacerdotes caute necesse est ad vtrūq;
vigilare sollicitos: quo videlicet delinquen
tium cordib⁹ tanto moderamie verbum ti/
moris ⁊ ptritionis infligant: quatenus eos
nequaq; a verbo pfessionis exterreant: sic
corda aperiant vt ora non obstruāt: sed nec
absoluāt etiā compūctū: nisi viderint ⁊ pfes/
sum: qñquidem corde creditur ad iusticiaz:
ore aūt pfessio fit ad salutem. Alioqn a mor/
tuo tanq; qui nō est perit pfessio. Quisquis
verbū in ore hz ⁊ in corde nō habet: aut do/
losus est aut vanus. Quisq; vo in corde et
nō in ore aut supbus est aut timidus.

De Bethania Capituluz XIII

Tane non oino
et si multū festinē: debeo transire
silent domū obediētie bethaniaz
videlz castellū marie ⁊ marthe in q̄ lazar⁹ ē
resuscitat⁹: vbi nimirū ⁊ vtriusq; vite figu/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ra ⁊ dei erga pctōres mira clemētia: necnō ⁊ virtus obediētie vna cū fructib⁹ penitentie cōmendat. Hoc q̄ in loco breuit intimatum sufficiat: q̄ q̄dem ne studiū bone actiōis nec ociū sctē ꝯtemplatiōis: nec lachrima penitētis extra bethaniā accepta esse poterūt illi q̄ tanti habuit obediētiā: vt vitā quā ipsaz p/dere maluerit: fact⁹ obediēs p̄ vsq̄ ad mortem. He sunt ille pfecto diuitie q̄s sermo p/
Zach.1. pheticus ex ꝓbo dñi pollicet: ꝯsolabit inq̄/ens dñs sion: ꝯsolabit oēs ruinas ei⁹: ⁊ ponit desertū eius q̄si delitias: ⁊ solitudinē ei⁹ q̄si ortū dñi: gaudiū ⁊ leticia inuenient in ea: grārūactio ⁊ vox laudis. He igit orb delitie: hic thesaurus celestis: hec fideliū hereditas ppl'ox: vre sunt charissimi credita fidei: vre prudētie ⁊ fortitudini commēdata. Tūc aūt celeste depositū secure ⁊ fidelit cu/stodire sufficitis si nequaq̄ de ipsa vra prudentia vel fortitudine ꝑ de dei tm̄ adiutorio vbiq̄ p̄sumitis: sciētes quia nō in fortitudine sua roborabit vir: ⁊ ideo dicētes cū pro/
ps.17. pheta: Dñs firmamtū meū ⁊ refugiū meū ⁊
ps.58. liberator me⁹: ⁊ illud: fortitudinē meaz ad te custodiā: q: de⁹ suscep̄tor me⁹: deus meus
ps.113. misericordia ei⁹ p̄ueniet me. Et itē. Nō nob dñe nō nob: ꝑ nomi tuo da gloriā: vt in oib⁹ sit ipe bñdict⁹ qui docet manus vestras ad preliū: et digitos vestros ad bellum.

¶ Ad clerū in concilio Remensi congregatum

GRaue ē quod

iniūgit mihi videlicet vt doceaz doctores: instruā p̄res. Dreptūn
Deut.32. cum scriptum sit: Interroga p̄res tuos et annūciabūt tibi. Gz p̄cipit mihi moyses iste cui⁹ man⁹ graues sunt: cui obediēdū est nō solū a me: sed etiā ab oib⁹. Et plusq̄ moyses h. Moysi cōmissa fuit vna plebs israeliti/ca: isti aūt vniūsa ecclesia. Et plusq̄ angelus hic. Cui eni angelo⁹ dixit aliqn̄ de⁹: q̄cūq̄ ligaueris sup terrā erūt ligata ⁊ i cel? Scōm officiū dico: nō ꝑm meritū. Dret deū nō est similis ei: nec in celo nec in terra. Hic est petrus q̄ misit se in mare cū alij discipuli nauigarēt ad iesum. Vnusq̄sq̄ vr̄m ꝯtent⁹ ē nauicula sua: ꝑ est archiepatu suo: abbatia sua p̄positura sua. Iste aūt misit se in oēs archiepatus: abbatias: p̄pposituras. Hoc mare magnū ⁊ spaciosuz manib⁹: illic reptilia q̄rū nō est numer⁹. Et vob dico frēs mei ep̄i: mlt̄ū exaltauit vos de⁹. Vos estis sal terre: sic
Mat.5. dicit dñs in euāgelio: Vos estis lux mundi. Ego dixi dij estis: ⁊ filij excelsi oēs. Verum tamē sicut hoies moriemi: ⁊ sicut vn⁹ de pn/cipib⁹ cadetis. Vbi sapiens: vbi scriba: vbi q̄sitor hui⁹ seculi? Nōne sicut hoies moriē tur? Et nōne sicut vn⁹ de p̄ncipibus cadēt? Vñ cadēt vel q̄? De latere dñi: in pfunduz inferni. Frēs: duo mala mag̃ restāt: mors videlicet ⁊ iudiciū. Dura ē eni ꝯditio mortis: et idcirco rar⁹ ē qui velit mori. Gz que cura mori: cū hec sit via vniūse carnis? Eya quo ibo a spū tuo ⁊ q̄ a facie tua fugiaz: cuz dicat apl's: oēs nos rep̄sentari oportet ante tribu/
2.Cor.5. nal christi vt referat vnusq̄sq̄ rōnē de his q̄ gessit in corpe suo siue bonū siue malū? Fratres: aliā synodū p̄nūcio vob: vbi dñs deus sedebit in iudicio: ⁊ ibi oēs nos oportet rep̄/sentari ⁊ ibi de⁹ iuste iudicabit orbē terrarū. Hic includit iniusticia in marsupio. Sed iuste iudicabit deus in illo iudicio: ⁊ ibi omēs nos oportz repūtari: nisi forte q̄d dici nefas est mentiat apl's: siue sit papa siue cardinal siue archiep̄s: siue ep̄s: siue diues: siue pauper: siue doct⁹: siue indoct⁹: vt referat vnusquisq̄sq̄ rōnē de his q̄ gessit in corpe siue bonū siue malū. Et si reddēda ē ratio de his q̄ quisq̄sq̄ gessit in corpe suo: heu q̄d fiet de his que q̄sq̄sq̄ gessit in corpe christi: q̄d est ecclia? Ecclesia dei vob cōmissa ē: ⁊ dicimini pastores: cū sitis raptores. Et paucos habemus heu pastores: multos aūt examiatores. Et vtinā sufficēt vob lana ⁊ lac: sitit's enim sanguinē. Quattuor tm̄ in his q̄ p̄sunt in ecclesia dei necessaria esse p̄ oib⁹ reor: videlz vt p̄ostiū intrēt: vt i hūilitate se ꝯtineāt: auaricia declinēt: mūdiciā tā corde q̄ corpe fuare studeāt. Gz q̄d p̄dest si canonice eligant q̄d ē p̄ostiū intrare: ⁊ ñ canonice viuāt? Dixit dñs ad duodeci. Nōne ego vos duode/
Jo.6. cim elegi: ⁊ vn⁹ ex vob diabol⁹ ē? Dñe iesu cū esset electio illa i manu tua ⁊ nō hres aliquē ꝯdicētē ⁊ reclamātē tibi: q̄re elegisti diabolū ep̄m? Cur bone iesu nō elegisti bonū ⁊ iustū ⁊ sctm̄: sicut petr⁹ bon⁹ iust⁹ ⁊ sctūs fuit? Vel si elegisti diaboluz: cur te iactas elegisse? Frēs: sic facit iesus hodie: eligens sibi multos diabolos ep̄os. Vbi pcdolor reperiem⁹ ep̄os q̄ post adeptā dignitatē in humilitate se ꝯtineāt? Nēpe suphia eis occasio ē vt ad tātā dignitatē aspirēt: vt i ouile christi impudent irrūpāt: cū p̄ psalmistā dñs dicat: Nō habitabit i medio dom⁹ mee q̄ facit
ps.100. suphiā. Jesus aūt i medio est nō in angulo. Vñ ipe in euāgelio: vbi duo inq̄t vel tres cō
Mat.18. gregati fuerint in noie meo: in medio eorum sum. Et iterum: Jesus autē transiēs p̄ medi
Luc.4. um illorū ibat. Et in libro sapientie. Jn me/
Eccli.15.